NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LXIX | Price 25c | Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, June 10, 1982 | Nr. 110

PREZIDENTAS TARIASI SU VOKIEČIŲ VADAIS

IZRAELIO KARO JĖGOS UŽĖMĖ PALESTINIEČIŲ ŠTABĄ

IZRAELIO TANKAI PERKIRTO VIENINTELĮ KELIĄ, JUNGIANTĮ BEIRUTĄ IR DAMASKĄ

JERUZALĖ. — Izraelio karo jėgos, užėmusios visą demarkacijos liniją, visu smarkumu leidosi į šiaurę, apsupo ir paėmė Sidoną, kuriame buvo visų palestiniečių karo jėgų štabas, — skelbia Associated Press korespondentai, vykstantieji pirmyn su Izraelio karo jėgomis. Trečiadienį Izraelio karo jėgos buvo tiktai 24 mylių atstumoje nuo Beiruto.

Kitas Izraelio kariuomenės dalinys įsiveržė į Beka slėnį, aviacijos lydimas stūmėsi pirmyn ir perkirto vieninteli gerą kelią, jungiantį Beirutą su Damasku. Sirijos lakūnai bandė pastoti kelią pirmyn besiveržiantiems izraelitams, bet jiems nepavyko pasiekti Izraelio tankų. Izraelio lakūnai numušė šešis Sirijos lėktuvus, įsiveržusius į Libano teritoriją.

Atrodo, kad izraelitai apsupo didoką Sirijos karių dalinį.

Palestiniečių štabas izraelitų rankose

Izraelis sutraukė galingas savo jėgas ir pasiuntė tiesiai į šiaurę, — sako tolimesnis Associated Press pranešimas.

Izraelio karo jėgos, užėmusios Tyrę, metėsi tuojau į šiaurę. Izraelio tankai pasiekė Sidoną, jį apsupo ir pirmiausia užėmė visą Palestinos karo jėgų štabą. Palestiniečiai bandė gintis, bet buvo bejėgiai pasipriešinti galingiems ir judriems Izraelio tankams.

Vienas Izraelio dalinys užėmė Jazin miestą ir pasuko į kairę, užimdamas palestiniečių vartojamą Dier aerodromą, ir stumiasi pirmyn. Šioje srityje izraelitai apsupo tris palestiniečių dalinius, juos nuginklavo, suvedė į stovyklą ir po to dar pasistūmė pirmyn, Sirijos daliniams nuginkluoti. Izraelio tankų įsiveržimas į šiaurę buvo visai nelauktas, Sirijos daliniai nepasiruošę, jie imami nelaisvėn.

Sirija nesitikėjo staigaus užpuolimo

Sirijos kariuomenės vadovybė buvo nepasiruošusi Izraelio karo jėgoms sustabdyti. Sirijos kariuomenės vadai gal manė, kad izraelitai užims demarkacijos liniją ir neperžengs Litanijos upės. Pirmą dieną Izraelio karo jėgos apvalė palestiniečių centrus demarkacijos linijoje, ir antradienį Izraelio tankai užėmė Nabatijos miestą, iš kurio palestiniečiai artilerija karts nuo karto apšaudydavo Izraelio pasienio ūkius.

Bet trečiadienio rytą Izraelio tankai prasimušė į Beka slėnį ir perkirto patį pagrindinį kelią, jungiantį Beirutą ir Damaską. Paaiškėjo, kad Izraelio karo jėgos yra apsupusios ne tiktai pagrindinius palestiniečių dalinius, bet ir Sirijos karo jėgas, buvusias įvairiose vietose.

Associated Press praneša, kad Sirijos vyriausybė nutarė pasiųsti į Libaną daugiau karių, kad atstatytų susisiekimą su Beirutu.

IRANIETIS UŽPUOLĖ IRANO MINISTERĮ

NEW YORK, N.Y. — Antradienį Irano užsienio reikalų ministeris pradėjo Jungtinių Tautų generalinėje asamblėjoje sakyti kalbą apie taiką ir dėstyti, kodėl Iranas paskelbė prilarimą Sirijai kovoje su Izraeliu. Tuo metu 30 metų iranietis priartėjo prie ministerio Ali Achbar Velajati ir pasakė, kad mula Chomeini yra kriminalistas, išžudęs šimtus nekaltų žmonių ir kad ministeris tarnauja kriminalistui Chomeini. Jis pridėjo, kad ministeris neatstovauja Irano gyventojų ir neturi teisės kalbėti Irano gyventojų vardu.

Jis ištraukė iš ministerio rankų rašytus kalbos lapus, juos suglamžė ir numetė žemėn. Tada prie jo pribėgo šeši Jungtinių Tautų sargai, suėmė įsibrovėlį ir jį išvedė.

Paaiškėjo, kad jis jokio ginklo neturėjo. Pas jį kišenėje buvo tiktai šukos. Policija rengiasi jį atiduoti teismui už Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos tvarkos ardymą.

— Anglijos premjerė labai atidžiai klausė prez. Reagano kalbos parlamentui, o vėliau jam paspaudė ranką už turiningą kalbą.

— Amerikos konsulate Šveicarijoje sprogo bomba.

Helmut Schmidt

Vak. Vokietijos kancleris sutiko prez. Reaganą Bonoje, pasikeitė mintimis ir nuvedė į parlamentą kalbai sakyti.

KALENDORIUS

Birželio 10: Margarita, Primas, Vingė, Kantminas, Miklė, Bendis.

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:25.

Oras debesuotas, šiltas.

Lietuvos Atstovybės Rūmų Restauravimo komiteto ir komisijų nariai su Lietuvos atstovu dr. S. Bačkiu ir ponia po susirinkimo š. m. gegužės 22 dieną. Sėdi, iš kairės: dr. E. Armonienė, dr. J. Genys (komiteto pirmininkas), Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis, ir ponios O. Bačkienė ir S. Kondratienė. Stovi (iš kairės): L. Kojelis, A. Barzdukas, A. Žemaitis, dr. K. Jurgėla, dr. D. Krivickas, M. Samatienė, G. Lazauskas ir V. Izbickas. Komitetas kviečia lietuvius prisidėti prie rūmų remonto, siunčiant aukas tiesiog į Lietuvos Atstovybę arba per organizacijas.

"KRUVINŲJŲ DARBŲ PĖDEAKAI NEDYLA"

Šiuo pavadinimu savilaidinėje "Aušroje" (1981 m. birželis) išspausdintas vedamasis, kuriame rašoma apie 1941-ųjų metų birželio įvykius: "Kai Lietuvos kaimuose, miesteliuose ir miestuose nuo pirmųjų gaidžių ėmė loti šunys, trinksėti vežimai, burgzti išklebę sunkvežimiai, dunksėti šaligatviais, kaimų keliais budelių ir jų aukų žingsniai, bildėti į Rytus užkaltais ar spygliuota viela apraišiotais langais prekiniai vagonai, saugomi durtuvais ir smailomis kepurėmis "pasidabinusių" sargybinių... O tuose vagonuose duso išvežami darbščiausi mūsų ūkininkai, nagingiausi amatininkai, šviesiausi inteligentai, sumaniausi mūsų vadai. Nuo tų siaubingų valandų — krūptelėjo visa gimtoji žemė. Masinės deportacijos!... Jos baisesnės už marą. Nuo maro mirusį žmogų bent žino, kur palaidojo. Mūsų tėvynainių kaulai išbarstyti po visą Sibirą — vienas Dievas težino tų kampų geografiją. Dar dabar anūkai ir vaikai važinėja ieškoti savo tėvų, senelių, brolių ir seserų kapų, kad galėtų bent palaikus pervežti gimtinėn ar užberti šventos žemės sauja.

"Tos dienos negali išblėsti iš mūsų atminties! Negali užželti užmiršimo žolė Rainių miškelio tragedijos vietoj, Pravieniškėse ir visur, kur pralietas nekaltas kraujas. Ar gali Lietuva užmiršti tuos, kurie su nulupta nuo galvos oda gulėjo grioviuose, buvo kankinami kalėjimų kamerose, karceriuose, daužomi tardytojų kabinetuose, bunkeriuose. Keturiasdešimt metų Tauta tų dienų nepamirš ir po kelių šimtų metų. Juk dar gyvi tūkstančiai, savo akimis matę kraujuojančias žaizdas, savo ausimis girdėję vaikų klyksmą, senelių raudas, motinų aimanas. "Kartų kartos mena ir minės raudonojo teroro aukas, amžiams paliktas neužgyjančias žaizdas tautos kūne ir žmonių širdyse..." (Elta)

HANS LIPSCHIS TURĖS AIŠKINTIS

WASHINGTON, D.C. — Teisingumo departamento pareigūnas paskelbė, kad Chicagoj gyvenantis 62 metų Hans Lipschis turės aiškintis Amerikos imigracijos pareigūnams, kodėl jis, prieš važiuodamas į Ameriką, užpildydamas įvažiavimo lapą, nepasakė, kad jis penkerius metus dirbo nacių žinyboje.

Hans Lipschis gyvena Chicagoje, 3783 W. Pippin St. Jis labai gražiai sugyvena su kaimynais. Jis labai mandagus, švarus, mėgsta gėles ir gražiai prižiūri namą. Tvirtinama, kad jis yra gimęs Lietuvoj, ir anksčiau yra vadinęsis Antanas Lipšys.

Departamentas turįs duomenų, kurie sako, kad H. Lipschis nuo 1941 iki 1945 metų dirbęs Auschwitz ir Birkenau stovyklose, Lenkijoje. Jeigu jis ten netarnavo, tai turės progos išdėstyti.

— Anglijos karalienė parodė prez. Reaganui, kaip reikia jodinėti pilies miškų takais.

— Japonijos teismas, penkerius metus tyrinėjęs bylą, nuteisė du valdžios pareigūnus po pustrečių metų kalėjimo už kyšių ėmimą iš Lockheed bendrovės. Nuteistieji apeliuos į aukštesnį teismą.

— Kinijos vyriausybės atstovai, išsikalbėję su senatoriumi Barry Goldwater, priėjo įsitikinimo, kad jis yra kietas užsispyrėlis.

ŠVEDAI VEJA LAUKAN NARLAIVIUS

STOCKHOLMAS, Švedija. — Antradienį švedų malūnsparnis paleido kelias gylio bombas, kad iškrapštytų narlaivį, įplaukusį į švedams priklausančios Valdo salos vandenis.

Pradžioje švedai paleido kelias triukšmą keliančias bombas, bet kai jos nepadėjo, tai tada paleido kelias tikras bombas. Į Valdo salos vandenis įplaukęs laivas apsisuko ir patraukė į Rytus.

Valdo salas yra 200 mylių atstumoje nuo švedų laivyno Karlskrona bazės, kur praeitais metais buvo įklimpęs rusų narlaivis. Jis tiek arti priplaukė prie Švedijos pakraščių, kad pats nepajėgė iš balos išplaukti. Švedai 10 dienų vedė derybas su rusais, kol išvilko rusų laivą iš dumblo ir paleido. Švedai žinojo, kad tame laive buvo atominių bombų. Rusai buvo viską nufotografavę.

PRAŠO IŠLAISVINTI PAKISTANO ŽURNALISTUS

ISLAMABADAS. — Pakistano Žuralistų sąjunga kreipėsi į diktatorių, kad panaikintų visus spaudos suvaržymus ir leistų žurnalistams rašyti apie įvykius taip, kaip jie mato ir patiria.

Be to, žurnalistai reikalauja, kad iš kalėjimo būtų paleisti penki žurnalistai, nenusikaltę spaudos įstatymams, bet arbitrariškiems vyriausybės patvarkymams. Savo pranešime jie tvirtina, kad niekad Pakistane (net ir sunkiausiais britų valdymo laikais) spaudos ir žodžio laisvė nebuvo taip varžoma, kaip ji yra varžoma šiomis dienomis.

Žurnalistai taip pat nurodė, kad darbininkų uniją veiklos suvaržymai neišeis krašto gyventojų naudai.

KVIETĖ LAISVĄJĮ PASAULĮ PAGRINDAN DĖTI DEMOKRATIJĄ

PREZIDENTAS, PASIKEITĘS MINTIMIS SU KANCLERIU SCHMIDT, BUVO NUVESTAS Į PARLAMENTĄ

BONA, Vak. Vokietija. — Prezidentas Reaganas, patarėjų lydimas, trečiadienį atskrido į Boną, kur jis planuoja praleisti tris dienas.

Prezidentą aerodrome pasitiko kancleris Helmut Schmidt ir visa eilė vokiečių vyriausybės narių ir parlamento atstovų. Visoj Europoj dar tebeskambėjo prezidento Reagano kalba, antradienį pasakyta britų parlamentui. Niekad prez. Reaganas nepasakė tokios turiningos kalbos apie demokratinę santvarbą, kokią jis antradienį pasakė pilnutėliam britų parlamentui.

Prezidentas pasikeitė keliomis mintimis su kancleriu Helmut Schmidt ir tuojau nuvyko į vyriausybės rūmus, kur turėjo progos pasitarti su įtakingesniais Vokietijos parlamento ir vyriausybės nariais.

Prezidento Reagano kalba V. Vokietijos parlamentui, kaip ir kalba britų parlamentui, buvo transliuojama ne tiktai vietos gyventojams, bet ir visai Vokietijai bei Europai.

Antradienį prez. Reaganas Westminster salėje pasakė pagrindinę kalbą, liečiančią demokratinę santvarką. Jis priminė, kad britų parlamentas padėjo pamatus pagrindinėms žmogaus teisėms ir demokratinei tvarkai. Jis įrodė, kad ji, pamažu, veda į visos žmonijos gerbūvį. Prezidentas pripažino, kad ir demokratinės valstybės gali padaryti klaidų, bet tos klaidos ne tokios žiaurios, jos gali būti lengviau taisomos.

Prezidentas priminė, kad dabartiniu metu demokratijai gresia pavojus. Diktatūrinės valstybės yra pasiryžusios pavergti visą pasaulį ir primesti savo valią. Mes žinome, kad komunistai nenori karo, bet jie nori pasinaudoti karo vaisiais ir nori praplėsti savo galią ir skelbiamas doktrinas.

Prezidentas priminė britams, kad jie privalo bendradarbiauti su amerikiečiais, nes šių dviejų valstybių ir tautų pasiryžimas siekti gerbūvio demokratinėmis priemonėmis, prisilaikant pagrindinių žmogaus teisių, atneš gerbūvį ir laisvę daugeliui žmonių. Britai ir amerikiečiai žino, kad laisvas minčių dėstymas leidžia žmonėms pasirinkti geriausias nuomones ir idėjas. Iki šio meto britai su amerikiečiais yra padarę didžiausią pažangą. Jeigu britai su amerikiečiais ir ateityje bendromis jėgomis sieks laisvės ir gerbūvio, tai demokratinės santvarkos priemonėmis lengviau jų pasieks.

Prezidento kalba paliko gilų įspūdį. Europa ją komentuoja.

Prezidentas rado laiko pajodinėti su Anglijos karaliene po karalių laukus.

— Trečiadienį aukso uncija kainavo $312.

— Tirštos miglos metu keleivinis Brazilijos lėktuvas kirto į kalno viršūnę ir užmušė 137 keleivius ir įgulos narius.

— Chicagos miesto pareigūnai pranešė, kad vasaros darbams reikės 1,720 darbininkų. Toms pozicijoms užimti prisistatė apie 20,000 žmonių.

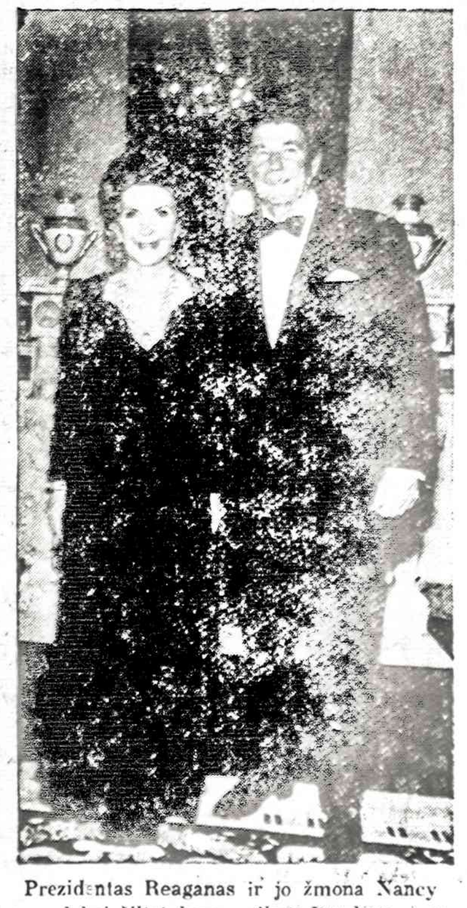

Prezidentas Reaganas ir jo žmona Nancy labai šiltai buvo priimti Londone.

A. TAMULYNAS

Pastabos dėl J. Kojelio straipsnio — Keturi konkretūs laisvinimo darbai

Šių metų gegužės mėn. 27 d. Drauge atspausdintas J. Kojelio parašytas straipsnis "Keturi konkretūs laisvinimo darbai". Jis teisingai rašo, jog visi sutaria, kad Lietuvos išlaisvinimo darbą nuolat okupuotos Lietuvos lietuviai.

Niekas neabejoja, kad Lietuvos laisvinimo darbe pagrindinis veiksnys yra pavergtos Lietuvos lietuviai, o mes, gyvenantieji svetur, esame jų sunkioj kovoj tik pagelbininkai. Bet nepamirškime, kad mūsų tautos laisvės kova daugiausia priklausys kaip vystysis tolimesni istoriniai įvykiai, ar jie bus palankūs mūsų laisvės kovai. Didžiųjų istorinių įvykių eigos raidą suka didžiosios valstybės. Tarp tų didžiųjų įvykių raidos glūdi ir mūsų laisvės vienoks ar kitoks išsprendimas. Laisvės be kovos — nieks mums neduos, bet tik kada istorinių įvykių eiga bus mūsų laisvės kovai palanki, pavergta tauta, svetur gyvenančių lietuvių padedama, Lietuvos draugų remiama, atgaus nepriklausomybę. Be svarbesnių istorinių įvykių pakitimo, tai yra kol Lietuvos pavergėjas, begrobdamas savo vergijon tautas, nesprogs — niekam laisvės - nepriklausomybės neduos.

Toliau J. Kojelis rašo: "Dažnai galima išgirsti pasididžiavimus: "Nepriklausau jokiai partijai nei srovei. Aš esu tik lietuvis". Tačiau neaptarta lietuvybė daug ko nepasako. Norėtųsi išsiaiškinimo: kam tave tavo lietuvybė įpareigoja? Ar turi konkrečius tikslus ir kokiomis priemonėmis jų sieki? O gal už savo "lietuvybės" slepiesi lyg už uždangos, kad pateisintum tikrovinį nulietuvėjimą? Iš tikrojo gi savo lietuvybę priklausant ar nepriklausant srovei, galima paliudyti tik asmenine auka".

Neteko girdėti, kad kas iš lietuvių didžiuotųsi nepriklausymu partijai. Tiesa, esu girdėjęs tokius pasakymus, kad dėl organizacijų tarpusavio ir vidaus rietenų, vieni kitų niekinimo nevertą joms priklausyti. Vadų vadukų peštynės — noras diktatūriškai vadovauti, daugelį lietuvių atbaido nuo priklausymo organizacijai. Todėl didžiausioji lietuvių dalis nepriklauso jokiai organizacijai. Bet jie yra uolūs kultūrinės ir politinės veiklos rėmėjai. Jie dalyvauja visuose renginiuose (minėjimuose), kurie yra svarbūs, reikšmingi lietuviams, kaip: Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, mūsų tautos didvyrio Romos Kalantos tragiškos mirties minėjimas ir kt. Jie dalyvauja, nežiūrėdami kokia organizacija rengia. Jie pagal savo išgales aukoja ALTai, VLIKui, kultūrinei veiklai ir kt.

Kodėl tiek mažai lietuvių priklauso organizacijoms, na, sakysim, kad ir Liet. Bendruomenei? Pasiteiravęs keletą lietuvių, gavau atsakymą, kad jie nenori priklausyti tokiai organizacijai, kuri griauna ALTą, VLIKą, BALFą — nori jų veiklą perimti į savo rankas, apleidžia kultūrinę veiklą, o visi veržiasi į politinę veiklą ir, kaip tie pasipūtę gaidžiai, rūpinasi tik savęs garsinimu, pvz., V. Kutkus (š.m. Draugo 64 ir 73 nr.) smulkiai išskaičiuoja su kuo jis kalbėjo, ką pasveikino, kur dalyvavo ir t.t. Kitaip tariant, V. Kutkus spaudoj rašo apie V. Kutkaus laimėjimus ir tuo pat griauna mitą apie lietuvių kuklumą.

Arba štai kaip gražiai, tiesiog meniškai, V. Kutkus aprašo Valstybės departamente turėtą pasimatymą su Baltų skyriaus vedėja Mildred Patterson: "Šiame pasitarime dalyvavo JAV LB krašto valdybos pirmininkas V. Kutkus, Visuomeninių reikalų pirmininkė Aušra Zerr ir narys Ernestas Raskauskas". Na, kad dalyvavo tai dar ne tiek svarbu, bet svarbiausia, kaip puikiai jie atliko savo misiją. Paklausykite, rašo V. Kutkus: "Buvo malonu stebėti, kaip gražiai Aušra Zerr ir Ernestas Raskauskas rėmė Valstybės departamento pareigūnus prie sienos...". Tikrai — užuojauta nukentėjusiems!

Dar vienas neigiamas mūsų organizacijų reiškinys, kada ALTa ruošia tradicinį iškilmingą Lietuvos nepriklausomybės minėjimą Čikagoj, Liet. Bendruomenė tą iškilmingą renginį ignoruoja. Mat, ne jie rengia. Kada dalyvauja kitos organizacijos su savo vėliavomis, Lietuvių Bendruomenės nebėr. Arba tą pačią dieną ruošia tokį pat minėjimą, kaip kad bandė daryti šiais metais Marquette Parke, tik, deja, nieks nedavė jiems tai dienai salės.

Arba, štai, gegužės mėn. buvo ruošiamas mūsų tautos didvyrio Romo Kalantos, dešimt metų tragiškos mirties minėjimas. Atrodo, kad tokiame minėjime kiekvieno lietuvio pareiga dalyvauti, nežiūrint, kas jį ruoštų. Tokius minėjimus, kaip Romo Kalantos, turėtų ruošti mūsų jaunimas. Bet, deja, mūsų jaunimas eina kitais keliais, o to kaltininkai yra organizacijų vadovai. Kaip būtų gražu ir iškilminga, jeigu minint R. Kalantos, atidavusio už Lietuvos laisvę didžiausią žmogišką auką — gyvybę, susirinktų prie jo paminklo vienas kitas šimtas jaunimo. Kur mūsų skautai, lituanistinių mokyklų mokiniai? Kur tie mūsų garsūs veikėjai, kurie giriasi savo organizacijoj turį daug jaunimo ir ruošia ateičiai politinei veiklai vadus?- Taigi, žodžiai lieka žodžiais — mums reikia darbų.

(Bus daugiau)

— Izraelio premjeras Beginas nenori jokių susirėmimų su Sirijos karo jėgomis, bet jeigu Sirijos kariai bandys pastoti kelią Izraelio karo jėgoms, tai Izraelio kariai turi įsakymą kovoti.

— Gen. Moore, vadovaująs britų karo jėgoms Falkland salose, patarė generolui Menendez įsakyti savo kariams padėti ginklus ir sveikiems grįžti namo. Generolas Menendez britui nieko neatsakė.

A.a. prof. Adomas Varnas

Prof. Adomas Varnas ir jo paminklas

Dailės patriarchas, lietuviškų kryžių iškėlėjas, didysis kultūrininkas ir visuomenininkas prof. Adomas Varnas, išgyvenęs virš 100 metų, mirė 1979 m. vasarą, tačiau, jo kapą tebeženklina laikinasis kryželis.

Prof. A. Varnas į šį kraštą pateko būdamas virš 70 metų, — jau pažengusio pensininko amžiaus. Tad, apie karjerą ir prasigyvenimą nebegalėjo svajoti, tačiau, kiek vertingų darbų ir čia jis dar sukūrė bei paliko. Šviesesniems lietuviams ir anksčyvesni prof. Varno darbai yra žinomi. Jis dailininkas, Meno Mokyklos profesorius, teatro ir operos kūrėjas, pinigų ir pašto ženklų projektuotojas, visuomenininkas ir judrus ne eilinis kultūrininkas. Jo pėdsakai tautos gyvenime, ypač valstybės atkūrimo laikotarpyje, išliks amžiams.

Prof. Varnas svajojo užbaigęs žemiškąją kelionę atgulti Vilniaus Rasų kapinėse. Bet taį neįvyko ir turbūt neįvyks. Jo kapą atžymėti tinkamu paminklu yra susidaręs visuomenės atstovų komitetas. Buvo kreiptasi į daugelio paminklų autorių — skulptorių R. Mozoliauską. Paminklo projektas buvo paruoštas, Komiteto priimtas ir jau atiduotas vykdyti. Tikimasi, kad šį rudenį paminklas bus atidengtas.

Šviesų velionies prisiminimą vertindama visuomenė gana gausiai yra atsiliepusi, tačiau, aukų dar reikalinga. Paminklas kaštuos apie $6,000. Aukas prašoma siųsti Komiteto iždininkui St. Vanagūnui, 6454 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629 arba įnešti Varno Paminklo sąskaiton Nr. 33131-1 Midland Savings Marquette ar Archer Ave banko skyriuose. Čekius rašyti "Varnas Memorial Fund" vardu. Paminklą atidengiant aukos bus paskelbtos.

D. Adomaitis,
Paminklo komiteto pirm.

KĄ DARO VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Kad Amerikos lietuviai žinotų, ką daro Vokietijos L. Bendruomenė, spausdinam Vokietijos bendruomenininkų svarstomus klausimus. N. Red.

Vokietijos LB Tarybos narių suvažiavimas vyko 1982 m. kovo 13 d. Romuvoje. Atidarė prezidiumo pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis 8,35 val. Iš 15 Tarybos narių dalyvavo 12: Vincas Daunoras, pianinu palydimas jos operės dirigento Grybowo. Gimnazijos mokiniai šoko tautinius šokius. Minėjimą aprašė šeši vokiečių dienraščiai, filmavo šveicarų televizija iš Lugano.

Pranešėjas siūlė rinkti valdybą ne vieneriems, bet trejiems metams, t.y. tam pačiam laikotarpiui, kuriam renkama ir Taryba.

Iždininkas Ričardas Tendzegolskis perskaitė ir paaiškino 1981 m. sąmatos vykdymą. Per praeitus metus turėta 53.185,61 DM pajamų ir tiek pat išlaidų. Didžiausią pajamų poziciją sudarė vokiečių valdžios parama 27.000 DM, nuoma už butus 10.446,50 DM ir t.t. Stambiausios išlaidų pozicijos: algos tarnautojams (reikalų vedėjui ir buhalteriui) 18.757,31 DM, vaikų vasaros stovyklai 12.736,06 DM, pastatų draudimams 3.829,02 DM, paskolų grąžinimui ir nuoš. už jas 2.505 DM ir t.t.

Kontrolės komisijos protokolą perskaitė kontrolierė Eugenija Lucienė. Iš jo klausytojai sužinojo, kad Kontrolės komisija (Eug. Lucienė, J. Sabas ir A. Veršelis, senj.) Vokietijos LB Valdybos kasos ir ūkio atskaitomybę už 1981 m. tikrino 1982 metų sausio 22 bei 29 dienomis ir rado, kad ji vedama tvarkingai. Siūlė: a) tvirtinti Vokietijos LB Valdybos 1981 m. gruodžio 31 d. balansą bei pajamų - išlaidų apyskaitą už 1981 m. ir atleisti Valdybą nuo atsakomybės, ir b) gyvenamo namo remontui išleisti sąmatoj numatytą 3.000 DM sumą (1981 m. išleista tik 147,91 DM).

Garbės teismo pirmininkas Justinas Lukošius pranešė, kad jokių skundų kadenciniais metais negauta.

(Bus daugiau)

— Izraelio kariai Libane be pasigailėjimo žudo sutiktus palestiniečius.

Žemė aplink savo ašį sukasi be jokio garso ir erdvėse nesigirdi jokių to apsisukimo su-

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

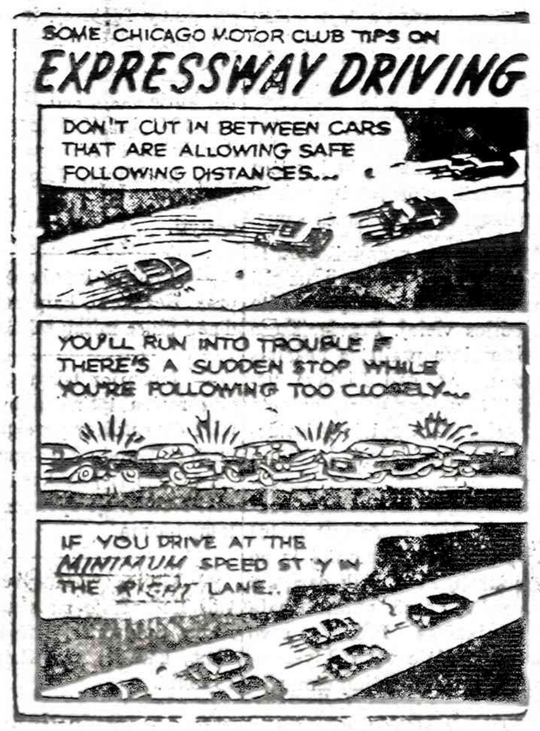

Viešam pareiškimui papildymas

Perskaičius viešą pareiškimą "Drauge" (1982, gegužės 21 d., Nr. 107), jo išdidus ir griežtas pasisakymas mane labai nustebino. Nors ir trumpai, bet kai ką iš savo pusės ir aš norėčiau paklausti.

Pirmiausia, tai noriu žinoti, kas tą viešą pikta pareiškimą sugalvojo ir paskelbė Drauge? Įdomu, kodėl ten padėtas parašas — Lietuvos Šaulių sąjunga tremtyje, o ne — Lietuvos Šaulių sąjungos tremtyje centro valdyba ar jos pirmininkas? Ko gi čia reikia bijoti pasirašyti, jei faktais būtų įrodyta? Kokia ta "Naujienų" akcija pri š Lietuvos Šaulių Sąjungą tremtyje?

Rašoma, kad "Naujienos" tendencingai iškraipo faktus, **net prasilenkdamos su tiesa.** Kodėl rašoma žodelis **net** prasilenkiama su tiesa? Rašykite tiesiogiai, nevengdami atvirumo. Paremkite akivaizdžiais faktais. Kuo remiantis galiu patikėti Jūsų įrodymu?

Kaip "Naujienų" nuolatinis korespondentas, bendradarbis ir rėmėjas, jaučiu pareigą šį rašinį papildyti. Ar ne keistai klostosi šaulių reikalai su spauda? Atsiribojate nuo tos spaudos, prie kurios nebuvote pririboti. O gal Jūs jaučiatės, kad buvote pririboti, ar panašiai?

Nuo 1924 metų esu Lietuvos Šaulių Sąjungos narys. Buvau nariu Radviliškyje, Telšiuose, Kaune — Pūtvio kuopoje ir Klaipėdoje, bet niekad ir niekur šaulių reikalai nesikryžiavo su spauda, kaip dabar.

Tarp kitų korespondencijų, daugiausia rašiau iš šaulių gyvenimo. Nuo pradžios šaulių įsikūrimo Detroite, visą laiką esu valdyboje informacijos reikalams. Už šaulių veiklą esu apdovanotas šaulių medaliu ir paskirtas į garbės narius. Šauliškame gyvenime esu tampriai surištas su pozityviais darbais. Šiuo metu baigiu ruošti Švyturio Jūrų Šaulių 15 metų jubiliejinį leidinį. Ten, teigiamai pagirdamas, aprašau šaulius, šaules, kartais net perliaupsindamas, nes dabar jau tokia mada. Jei kas mūsų šauliams ir nepasisekdavo, kaip buvo laukta, vistiek rašiau, kad pasisekė, ir labai gerai. Štai, Jonas, Vladas ar Jurgis puikiausiai pravedė dovanų paskirstymą, parūpino gaivinančių gėrimų, o moterys — Ieva, Jadvyga ar Stasė pagamino skaniausią maistą ir geriausiai vaišino; prie laužo padainavo kaip deivės. Šiuose atvejuose daugiau dėmesio atkreipdavau į darbuotojų pastangas, negu į rezultatus.

Deja, kai vieną kartą pabandžiau parašyti tikrą teisybę, kaip atrodo mūsų "jauni" šauliai (rodos, nieko taip blogo), tuojau centro vadai reagavo.

Buvau kadaise karys, puikiai žinau tą drausmę, bet dabar jau sunku temptis prieš jaunesnius; atrodo, geriau lenktis, bet pilviukas jau neleidžia.

Gerbiami vadai, nepamirškite, kad mes gyvename Amerikos demokratiškame krašte. Čia ir prezidentas už klaidas gauna iš pavaldinių kritikos, tai kodėl Jūsų, gerbiami vadai, negalima pakritikuoti spaudoje, per radiją ar žodžiu? Matome ir žinome, kaip šiame laisvės krašte didžiausi nusikaltėliai teisiami ištisus kelis metus ir labai mandagiai elgiamasi su žmogžudžiu. O kaip šauliai elgiamės su menkai nusižengusiu šauliu? Jei aštuoniasdešimtuosius metus einąs senis prieš vadą pakankamai neišsitempė, ar nuomonė neatitiko, tai jau blogas šaulys. Dabar Šaulių Sąjungos konstatavimas, kad, esą, "Naujienos" prieš Lietuvos Šaulių Sąjungą veda akciją, yra sąmoningas ir gerai apgalvotas kiršinimo ir skaldymo darbas.

Mieli Sąjungos vadai, nuomonė, tai tiktai nuomonė, o ne įrodymas. Toks pareiškimas — atsiriboti nuo bent ko — reikia įrodyti faktais, o ne nuomonėmis įtikinti visuomenę. Tikresnis būtų pareiškimas, jei po juo būtų parašai.

Ant. Sukauskas

HOT SPRINGS, ARK.

Amerikos Lietuvių Tarybos (ALTo) Hot Springs skyriaus pirmųjų bolševikinių deportacijų minėjimas įvyks birželio mėn. 12 d. 2 val. YWCA salėje.

Paskaitą skaitys Sibiro tremtinė Stefanija Rūkienė, o meninę dalį atliks muzikai — Laima, Darius ir Aras Lapinskai.

Birželio 13 d., sekmadienį, 10 val. įvyks lietuvių Sibiro kankinių intencija pamaldos Šv Jono parapijos bažnyčioje. Visus lietuvius kviečiame minėjime dalyvauti.

ALTo Hot Springs skyriaus valdyba

● Naudingiau yra turėti vieną gerą žmogų žemėje, negu ekstra angelą danguje.

Kad jis kalba — miltai, byra, o kad jau reikia duoti — nėra nė pelų.

K. Sklėrius — Estės portretas

ALEKSAS AMBROSĖ

VALPARAISO UNIVERSITETAS

(Tęsinys)

Tais metais Juozas Varkala turėjo įsteigęs mokyklą, kurioje mokė anglų kalbos ir pagrindinių pilietybės žinių. 1908-9 šioje mokykloje mokėsi arti 100 mokinių.

1909 buvo įsteigta "Aušros" pradinė mokykla suaugusiems. Jos vedėju buvo pakviestas V. Mišeika, kuris vėliau turėjo keletą pagelbininkų. Mokykla veikė dienomis ir vakarais Lithuanian Community Center, 3149 So. Halsted St.

1909. 9. 7. Šv. Jurgio parapijos mokykloje buvo pradėtos vakarinės pamokos 7:30 - 9:30, šešis vakarus). Vedėjas buvo J. Levickis, aukščiausiu laipsniu baigęs komerciją Valparaiso Universitete, ir K. Gugis, Technologinio Armouro Instituto studentas. Mokoma buvo pradiniai dalykai, aritmetika, anglų kalba, knygvedyba ir braižyba.

1910 buvo įkurta "Aušros" vakarinė mokykla šių dalykų: braižybos — lankė 2 mokiniai, aritmetikos — 16, anglų kalbos — 35, geografijos — 7, ir lietuvių kalbos — 10 mokinių.

1910 Mikas Petrauskas įkūrė pirmą Lietuvių Muzikų Konservatoriją Chicagoje. Aušros Varpinėj mokykloj buvo pradėtos vakarinės pamokos suaugusiems. Nuo 1910 iki 1913 mokytojavo Levickis. Jam dažnai padėdavo studentas Gurksis. Kartais turėdavo arti 150 mokinių.

Juczas Oleka įkūrė Amerikos Lietuvių Mokyklą. Mokė anglų ir lietuvių kalbų, matematikos, knygvedybos ir kitų dalykų. Ji veikė net iki 1960 m.

1911 K. Šestokas Aštuonioliktos ir Halsted apylinkėje suorganizavo pradinę mokyklą suaugusiems, Dievo Apveizdos bažnyčios rūsy, su 30 mokinių. Neilgai tesilaikė.

Tais metais buvo įkurta Hofmano mokykla. Lietuviai pradėjo ją lankyti apie 1915. G. Sturgis įstojo 1916. Pagal jo pasakojimą, ten buvęs tik Žalys, dabar daktaras. Kai įstojo daugiau lietuvių, Stungis suorganizavo sekmadienio lietuvių klasę. Joje mokėsi ne tik Hofmano mokiniai, bet ir kiti. Mokytojavo J. Laukis, Dr. A. Montvidas, Dr. Vitkus ir K. Augustas. Mokykla gyvavo apie penkerius metus. Lietuvių kalbos klasė kartais turėjo iki 50 mokinių.

1912. 8. 2 "Aušros" mokyklos skyrius Town of Lake, penkis sykius per savaitę, nuo 9 val. ryto iki 10 v. v. Veikė metus.

1912. 8. 5 atsidarė Levickio mokykla, 3106 S. Halsted. Jon'o daug lietuvių ir lietuvaičių. Anot "Naujienų", 1921 m. parengiamąją ir prekybos klases lankė 127 vyrai ir 24 moterys. Lietuvių kalbos mokėsi 59 mokiniai.

Town of Lake A. Petraitis atidarė tridienę anglų kalbos mokyklą, prie University of Chicago Settlement.

Northsidėje St. Sasnauskas atidarė vakarinę suaugusiems mokyklą, tris kart per savaitę. Šv. Mykolo Arkangelo parapijos svetainėje mokė pirmadieniais, trečiadieniais, ir penktadieniais.

A. Petraitis prie University of Chicago Settlement, 4630 Gross Ave., atidarė vakarinę lietuvių kalba susirinkimams vesti klasę. Mokslas buvo veltui.

1913 J. Oleka atidarė savo mokyklos skyrių Bukausko salėje, So. Chicago. Ten jis turėjo arti 30 suaugusių mokinių. Mokykla išsilaikė apie trejus metus. Rugsėjo 8 Roselande "Aušros" knygyno patalpose įsikūrė pradinė vakarmė suaugusiems mokykla. Mokytojavo K. J. Valys-Baronas, J. Laukis ir ilgiausiai T. Kučinskas. Mokė anglų ir lietuvių kalbų. Waitches Bros. įkūrė mokyklą Town of Lake. Gyvavo kelerius metus.

1914 Lietuvos Vyčių Sąjunga suorganizavo vakarinius kursus suaugusiems. Vadovavo ir mokė K. Pakštas. Moterų Draugija "Apšvieta" Mark White svetainėje prie 29-os ir Halsted įrengė moterims vakarinę siuvimo, virimo ir anglų kalbos mokyklą narėms ir nenarėms.

1915 W. S. Giedraitis 836 W. 33rd turėjo šokių mokyklą; pamokos buvo dukart per savaitę. Per kelioliką metų J. Klovas ir J. Šliažas turėjo šokių mokyklą J. Rašinskio svetainėje; šoko dukart savaitėje.

1915 m. "Naujienos" įkūrė kursus, kurie tęsėsi tris mėnesius. Vedėjai buvo A. Lalis ir Kl. Jurgelionis; šis turėjo duoti savo skyriuje literatūros teorijos pagrindus. Kl. Jurgelionis, kursam pasibaigus, "Naujienose" rašė: "Stoka dalyko literatūros lietuvių kalboje labai metėsi į akis. Ypač atjaustina buvo stoka dviejų reikalingesniausių, dar niekad lietuvių kalboje negamintų vadovėlių: formalės logikos vadovėlio ir rašymo teorijos vadovėlio. Iš lietuvių jaunuomenės niekad nebus galima laukti, kad ji pramoktų gerai rašyti ir gaminti gerus literatūros veikalus, kol ji neturės šių vadovėlių. Platesnis kritiškas lietuvių literatūros vadovėlis taip pat būtų labai reikalingas".

1919 "Naujienų" štabas, būtent: A. Lalis, Kl. Jurgelionis, P. Grigaitis, K. Augustas ir K. Gugis, suorganizavo Liaudies Kursus. Buvo paskaitos iš Politinės Ekonomijos, Kultūros Istorijos. Apie Valstybę ir Valdžios formas, ir iš Visuotinės Istorijos.

(Bus daugiau

VLIKO ATSTOVYBĖ ARGENTINOJE

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkui dr. K. Bobeliui lankantis Pietų Amerikoj, Argentinoj buvo sudaryta darbšti VLIKo atstovybė, susidedanti iš:

Leonardo Sruogos,
Artūro Mičiudos,
inž. Algimanto Rastausko ir
Antano Jasuičio.

Pagal vietos sąlygas, nuolat įtaigojama viešoji nuomonė apie padėtį okupuotoje Lietuvoje. Ruošiami straipsniai ir pranešimai spaudai, radijui ir televizijai. Darbas yra labai palengvinamas A. Mičiudos, kuris turi gerus ryšius su Argentinos žinių agentūra TELAM, teikiančia žinias spaudai, radijo stotims ir televizijai.

Komitetas pakartotinai kreipiasi tiesiokiniais pranešimais į žymiausius sostinės laikraščius, kaip La Prensa, La Nacion, La Razon, Conviccion ir Cronica. Neapleidžiami ir provincijos laikraščiai. Karts nuo karto informaciniai straipsniai prakišami Uragvajaus, Paragvajaus ir Brazilijos spaudoje. Žiniose perduodama pavergtos Lietuvos padėtis, tautos ir individų teisių paneigimas, politiniai kaliniai, katalikų bažnyčios padėtis, pogrindžio spauda, rusinimas ir t.t.

A. Mičiudas turėjo pasikalbėjimą su Argentinos ambasadorium Maskvoje dr. Leopoldo Bravo ir įtakinga politike dr. Maria Cristina Guzman, buvusia deputate. Jos ilgas straipsnis apie Lietuvą pasirodė La Nacion dienraštyje.

A. Mičiudas su VLIKo delegacija buvo nuvykęs į Madridą. Jo pasikalbėjimą su JAV delegacijos pirm. Max Kampelmanu plačiai komentavo Argentinos spauda. Plataus atgarsio susilaukė pasikalbėjimai su V. Šakaliu, kuris kartu su VLIKo delegacija lankėsi Madride.

Žemėlapiuose, kurie pasirodo Argentinos spaudoj, Lietuva, Latvija ir Estija visada randasi už Sovietų Sąjungos ribų.

(Iš LKDS Biuletenio)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737
V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.
• RŪPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara šiokiadieniais nuo
9 val. ryto iki 10 val. vakare.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5:30 val. vak.
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Tel. 476-2206

Aleksas Ambrose,
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS
autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicagos lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.
Minkšti viršeliai. Kaina $15.
Persiuntimas — $1.
1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

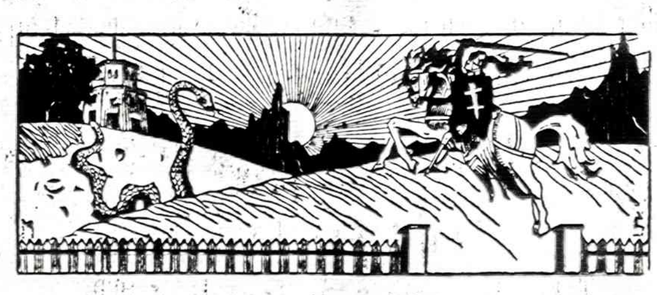

Inž. LIŪDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip
IŠ PRAEITIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,
parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.
Kaina $25. Kieti viršeliai. Paštas $2.
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATŪRA,** lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vincės Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stanko, J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik $3.

● **DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE,** poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja $2.

● **VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS,** Antano Rūko aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslį to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už $2.

● **LIETUVIŠKASIS PAMARYS,** Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina $6.

● **KĄ LAUMĖS LEMĖ,** rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik $3.

● **JULIUS JANONIS,** poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja $6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS,** M. Zoščenko kūryba, J. Vaičio vertimas. 206 psl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina $2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, prideti dolerį persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year, $24.00 per six months, $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year, $22.00 per six months. $12.00 per three months. Canada $45.00 per year; other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:
metams — $45.00
pusei metų — $24.00
trims mėnesiams — $12.00
vienam mėnesiui — $5.00
Kitose JAV vietose:
metams — $40.00
pusei metų — $22.00
trims mėnesiams — $15.00
vienam mėnesiui — $4.00
Kanadoje:
metams — $45.00
pusei metų — $24.00
vienam mėnesiui — $5.00
Užsieniuose:
metams — $48.00
pusei metų — $26.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Chicagos "Dainavos" šokėjų grupė 1957 metais Pirmojoje Tautinių Šokių šventėje Chicagoje.

Pavergtos Lietuvos vadavimui nėra reikalo samdyti svetimtaučių kompaniją

Drauge, gegužės mėn. 27 d., P. Algis Raulinaitis savo ilgame rašinyje klausia, ar visuomenė leis užgesti naujam projektui, tai laisvės lygai. Atrodo, kad jis labai nepatenkintas tais, kurie yra priešiški Pabaltiečių Laisvės Lygai. Bet jis nenori kalbėti apie profesionalus kritikus kabutėse, o apie kai kuriuos periodinius leidinius, kurie, anot Vyt. Volerto, leidžia sieros kvapą.

Tiesa, kad yra tokių, kurie suuodžia neesamus kvapus. Gydytojai apie tokius paprastai sako, kad jų uoslė nenormali, todėl jie užuodžia tokius kvapus, kurių visai nėra. Žinoma, tokių argumentai neturi įrodančios galios. Nejaugi P. Algis Raulinaitis būtų tokį nenormalumą iš Vyt. Volerto įsigijęs, nes ir jis periodiniuose leidiniuose suuodžia skleidžiamą sieros kvapą.

Jis prisimena, kad VLIKo pirmininkas seime pareiškęs nepritarimą samdymui svetimtaučių kompanijos Lietuvos byla rūpintis. Tačiau, P. A. Raulinaičio išmanymu visi tie, kurie tautos reikalus stato aukščiau negu savo smulkias ambicijas, tokie naujos idėjos nepaniekina. Tikrai, tai nauja idėja, kurią įsisavino išeivijoje, Kalifornijoje gyvenanti maža entuziastų grupelė ir pasiryžo įsteigti naują vadavimo veiksnį iš samdytų svetimtaučių komercinės kompanijos tarnautojų. Aišku, kad toks užmojis ne tik VLIKui, bet ir ALTai nepriimtinas; jis nepriimtinas ir kiekvienam sąmoningam lietuviui. Sakyčiau, gėda, kad mes, turėdami tiek savo inteligentijos ir pinigo, turime mokėti biznio kompanijai, kuri vestų mūsų laisvinimo veiklą.

Tiesa, jis bando pateisinti tokiam reikalui svetimtaučių samdymą. Girdi, kokią didelę reklamą Hannafordo Co. padarė per radiją ir televiziją Lietuvos naudai. Tokia reklama neįkainojama, net šimtais tūkstančių nenuperkama, nes buvo sudominti šio krašto pareigūnai. Jie pradėjo rašyti laiškus tos firmos pareigūnei, kuriai yra patikėtas vykdyti Pabaltiečių Laisvės Lygos reikalas. Tačiau, paskaičius tų jai rašytų laiškų ištraukas, galima pastebėti, kad ten nėra nieko ypatingo, o vien tik gražūs, mandagūs politikierių atsakymai.

Sakysim, kad ir toks: "Pranešk man, kada atvyksi į Washingtoną. Man būtų labai malonu su Jumis susitikti". Arba: "Mes tikrai vertiname Amerikos baltų parama šiame krašte, nes jie su mumis dalijasi rūpesčiu dėl komunizmo plitimo..."

Arba kad ir toks pareigūno pareiškimas, kuris prašęs net jo vardo neskelbti: "Mūsų simpatijos priklauso lietuviams, latviams ir estams, kovojantiems dėl tautinio identiteto išlaikymo ir nepriklausomybės atgavimo".

Matyt, P. A. Raulinaitis tai skaito dideliu laimėjimu, už kurį biznio kompanijai reikia apmokėti tūkstančius dolerių. Kokios vertės tokio anonimiško pareigūno pareiškimas? Arba koks gi, didelis laimėjimas, jei A. Mažeika buvo pakviestas į afganistaniečių laisvės dienos deklaracijos pasirašymą Baltuose Rūmuose? Kokia iš to pagalba pavergtai Lietuvai? Ar jo pakvietimas buvo proga viešai iškelti okupuotos Lietuvos vergiją?

Po visų tokių nereikšmingų Lietuvos bylai nuveiktų "laimėjimų", kuriais P. A. Raulinaitis stengiasi pateisinti komercinės kompanijos samdymą, visas jo rašinys skirtas pinigų kaupimui. Jis taip pat meta kaltę, kad tų pinigų kaupimą sukliudė "a priori" kai kurie veiksniai. Kurie veiksniai? Jis jų neišviešina. Bet tai liudija, kad toks jo metamas kaltinimas kai kuriems veiksniams tik sukelia neigiamą nusiteikimą prieš mūsų vadavimo veiksnius.

Jis aiškina, jog kas mėnesį ši minėtoji lyga turi samdomai kompanijai mokėti po 9,000 dolerių. Girdi, tai nemaža suma, bet, ją palyginus su kitų veiksnių metiniais biudžetais, jie išleidžia žymiai daugiau. Įdomu, ar tie veiksniai, kurie išleidžia žymiai daugiau, taip pat tai išleidžia samdytoms svetimtaučių kompanijoms? Jis to nepaaiškina.

Bet yra nuostabu, kad P. A. Raulinaitis Baltų Lygą laiko tokiu pat veiksniu, kokiu yra mūsų Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas bei Amerikos Lietuvių Taryba. Todėl jis siūlo, kaip lygus su lygiu, sėsti prie stalo su kitų veiksnių vadovybėmis, atskleisti visas kortas — išleidžiamas sumas ir dirbamus darbus. Bet kartu jis daro įtarimą, kad ne visų veiksnių Lietuvos laisvė yra didžiausias rūpestis, todėl neturi vilties, kad toks pasitarimas gali įvykti. Mat, anot jo žodžių, tie veiksniai bijo konkurencijos, nes "vėžys" ėda ideologinį lietuvių išeivijos kūną.

Ir savo rašinio pabaigoje pats prisipažįsta, kad jis negali duoti garantijos, ar Baltų Lygos žygis pasisėks. Mano nuomone, mūsų sąmoninga visuomenė niekad nepritars, kad ši Lyga samdytų Hannaford kompaniją. Ji mūsų laisvinimo veiklai nėra reikalinga, nes mes turime savo veiksnius. Tik juos vieningai remkime.

A. Svilonis

VL. BAKŪNAS

PASTABOS IŠ TOLO

(Tęsinys)

Čia išeivijoje niekur nesu matęs to manifesto "paveikslo", kol jo nuotrauka nepasirodė "Draugo" 1979 m. vasario 3 d. laidoje, ryšium su Gedimino GALVOS (Galvanausko) recenzija apie dr. Martyno Anyso knygą "Kova dėl Klaipėdos". Čia, toje recenzijoje, irgi yra tas klaidinantis "paveikslas", tik tiek "pagerintas", kad paaiškinama, jog tai yra Vyr. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas ir jo artimi bendradarbiai 1923 m. sausio 9 d. Šilutėje, išvardinant visų pavardes (betgi neužsiminta, kad trūksta tikrųjų komiteto dviejų narių — Jurčio Brūvelaičio ir Jurgio Strekio).

Bet vistiek skaitau tą "paveikslą" jau daug "pagerintu", lyginant jį su įdėtu "Lietuviškoje Enciklopedijoje", ryšium su Jono Budrio straipsniu. Tame Gedimino GALVOS straipsnyje, apžvelgiant dr. Anyso knygą, kaip tik įdėta Manifesto nuotrauka su lietuvišku ir vokišku tekstais bei visų komiteto narių vardais ir titulais. Paaiškinimas po ta nuotrauka: "Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto atsišaukimas 1923 metais (Iš Br. Kviklio archyvo). Čia, šiame dokumente — manifesto nuotraukoje yra visa tiesa ir šviesa, ko niekas negali pakeisti. Jau 1926 metais pradėjęs dirbti XX-tos šaulių rinktinės (Klaipėdos krašto) štabe (rinktinės vadu buvo Jurgis Brūvelaitis — buvęs Vyr. Maž. Lietuvos Gelbėjimo Komiteto reikalų vedėju), turėjau progos susipažinti netik su šaulių reikalais, bet ir sukilėlių vardais, nes didelė vyr. Maž. Lietuvos Gelbėjimo Komiteto archyvo dalis atsidūrė šaulių rinktinės štabo žinioje ir globoje. Beveik 10 metų dirbdamas tame štabe, turėjau progos pažinti visus komiteto narius geriau, negu koks kitas "didžlietuvis", nes jie visi daugiau ar mažiau turėjo artimų ryšių su rinktinės vadu Jurgiu Brūvelaičiu ir jo veikla netik šaulių, bet ir lietuviškai politinėje srityje Klaipėdos krašte. Martynas Jankus lankydavosi labai retai (Klaipėdoje ir rinktinės štabe); taip pat Jurgis Strekys nelabai dažnai atsilankydavo ir čia pat Klaipėdos mieste turėjęs spaustuvę (Palangos g-je), bet Jurgis Lėbartas, gyvenęs Šilutėje, Klaipėdoje lankydavosi labai dažnai, niekada nepraleisdamas progos užeiti šaulių rinktinės štaban, o taip pat ir rinktinės vadas Jurgis Brūvelaitis (su kuriuo turėdavau kartu vykti į provinciją) niekada nepraleisdavo progos stabtelti Šilutėje, kur Jurgis Lėbartas geležinkelių stotyje turėjo bufeto - restorano koncesiją. Vilius Šaulinskis ir Jurgis Lėbartas ilgus metus buvo XX-tos šaulių rinktinės valdybos nariai, o Jurgis Brūvelaitis — rinktinės vadas. Taigi net trys iš buv. Vyrš. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto, su kuriais turėjau tarnybinių reikalų, būdamas rinktinės štabo tarnautoju. Taigi, turbūt niekas negalės pasakyti, kad nebūčiau pažinojęs Vyr. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto narių, dėlko ir mėginu taisyti spaudoje pasirodančias klaidas apie to komiteto sudėtį, nežiūrint kas tokias klaidas padarytų.

Labai man gaila, kad tokia klaida dabar pasitaikė padaryti M. Gelžiniui, jo diskusijose su dr. J. Baliu. Bet vistiek tokios diskusijos yra labai vertingos, nors ir su klaidomis, nes jas, kol kas, spaudoje dar galima pataisyti. Nieko pataisyti negalima knygoje — šiuo atveju "Lietuvių Enciklopedijoje". Dėlto reikia tik sveikinti abu oponentu — M. Gelžinį ir dr. J. Balį, kad juodu nepaleidžia plunksnos iš rankos ir daug rašo klaipėdiškais reikalais, nes abu yra tuose reikaluose autoritetai, nors kartais ir labai skirtingų nuomonių. Juo daugiau Klaipėdos reikalu bus rašoma, juo ilgiau tas reikalas liks gyvas lietuviškoje publikoje. Bent, jau aš, lauksiu daugiau M. Gelžinio ir dr. J. Balio pasisakymų, kurie gal išjudins ir kitus į tas diskusijas įsijungti.

(Pabaiga)

JUOZAS ŠVAISTAS

PETRAS ŠIRVOKAS

NUOTYKIŲ NUOTYKIAI ŽEMĖJE, PRAGARE IR DANGUJE

(Tęsinys)

— Aš baigiau. Dabar dėl tavo pasiūlymo. Tai sakai, apsiimtum kariškai pamokyti, sudrausminti? Įdomu būtų pamatyti...

Petras nudžiugo, kaip raitininkas užsėdęs savo žirgą. Čia jis visu užsidegimu prašneko:

— Na žinoma! Tik duok tu man valią, tad pamatysi, kas čia bus. Po kelių dienų nebepažinsi tu savo velnių. Bus tiesūs, miklūs ir paklusnūs kaip žaibas!

— Gali būti...

— Ne gali, bet taip bus!

— Aš tikiu: jei tu sugebėjai taip pašokdinti visus, tad ir čia sugebėsi.

Susikalbėjo ir pasirašė sutartį.

VISO PRAGARO RIKIUOTĖS VIRŠININKAS

Dieną naktį staugė, kaukė požemių šaukliai, kol surinko visus velnius didžioje pragaro aikštėje. Prigužėjo, susiplakė čia jų kirbinių kirbinės. Paskelbė Liuciferio įsakymą, kad duodama Petrui visa valdžia mankštinti ir bausti juos. Petras įspėdamas juojau prabilo:

— Dabar klausykit mano komandos! Jokių kalbų nei atiskalbinėjimų kad man niekad nebūtų! Kas negerai ar ko kuriam trūksta, aš pats matysiu. Užmirškit, jei kurie iš jūsų buvote dideli viršininkai arba turėjote daug galios! Dabar jūs visi lygūs ir visi menkučiai! Tik tas bus paaukštintas, kuris daugiau stengsis mokomas ir gabesnis pasirodys. Supratote?

Velnių minia sustingo, kaip Perkūno pritrenkta. Drąsi, aštri Petro prakalba paveikė šiurpiai ir sukaustydama. Ilgai nelaukdamas nužiūrėjo jis kelis žvalesniuosius ir pasirinko sau padėjėjais. Jų skaičiuje buvo Švilpa, Geveliukas, Striksis. Tai jauni, žvitrūs, dailios, tiesios išvaizdos velniokai. Tokie dažniausiai siunčiami gundyti perdaug išpaikusių merginų ir padorių jaunamarčių. Šitos veikiai išgarsėja kaip žalios gyvanašlės ir savo ruožtu gundo kitus.

Prasidėjo skirstymas, rūšiavimas velnių pagal ūgį, gymį, veislę ir išvaizdą. Atskiros kuopos buvo vienašnervių, atskiros dvišnervių. Čia vėl atrinko beuodegius, uodeguotus, baužius, raguotus, ožkabarzdžius, veršiapilvius, gauruotus, plikius, su gaidžio kojom, arklio kanopom.

Daug jų sustojo. Įvairių įvairiausi susidarė daliniai, bet kiekviename dalinyje buvo darnumas, vienoda rūšis. Nebeliko minios, besigrūdančios maišalinės. Pasidarė rikiuotė — tiesi, lygi, ketureilė, kaip smuiko stygos. Visai kitas gavosi vaizdas ir įspūdis. Dabar lengva buvo komanduoti, patogu valdyti, kiekvieno klaidingą judesį pastebėti ir reikiant greitai prie kiekvieno prišokti.

Sutvarkė, surikiavo Petras ir patenkintas apžiūrinėjo būsimą savo armiją. Tuo metu kur buvęs, kur nebuvęs prisistatė dar vienas atsilikėlis. Toks jau kreivas, šleivas, visai sumurkdytas velnias. Petras nustebęs suriko:

— O kas gi čia dabar?

Uždusdamas, gargaliuodamas, ašarotomis akimis atsiprašinėjo ir teisinosi Kuprius:

— Vos ištrūkau... vos atskubėjau čion... O kiek prikentėjau... kiek prisikamavau! Ai-ai-ai!

— Na? — nekantravo Petras.

— Rudkiškių miestely gyvena viena moteris, kuri labai pamilo mane: kas minutę vis minėjo ir šaukė. Aš apsigyvenau pas ją pastoviai ir džiaugiausi daug pelnysiąs. Vieną kartą ruošėsi ji maišyti duoną. Aš įlindau duonkepėn ir galvoju: užšaldysiu jai duoną, tai bent nuoširdžiai paminės mane keletą kartų. Bet prakeikta boba! Kai tik įmaišė duoną, tuoj ėmė ir peržegnojo, tarytum užantspaudavo su kryžiumi. Nebegaliu išlįsti, tupiu kiaurą naktį duonkepėj, trilinkas susilenkęs.

— Na, tikrai Perkūnas ten tave įpainiojo!

— Palauk, ne viskas dar. Anksti rytą boba pasižiūrėjo duonos. Matydama, kad šalta, nieko nesakius, uždėjo ant krosnies. Pradėjo tešla brinkt, mane spaust. Kenčiau, kenčiau ir pamačiau, kad ateina boba. Pradžiugau. Na, pamaniau sau: dabar, kai duoną keps, tai ir mane paleis. Bet kur čia tau! Nuėmė nuo krosnies ir pradėjo špygom badyti. Badė, minkė, visai suniurkė mane. Išbadžius, vėl užantspaudavo kryžiumi. Kai kepė, pirmajame kepale mane įmurkdė ir vėl su tuo kryžiumi pritvojo. Pakepė ant raudonai įkaitinto krosnies pado. Kenčiau, kenčiau, net cypt pradėjau. Kažin kiek ilgai aš ten būčiau išbuvęs tame kepale susirietęs, jeigu ne bernas. Tasai, prariekdamas kepalą, neperžegnojo, ir aš ištrūkau. Niekur negaišdamas stačiai čion atkuldašinau. Bet, vagi, koks aš patapau...

Petras pasikasė pakaušį ir numojo ranka:

— Verčiau tu visai nebūtum pasirodęs!

— Kodėl? — nusiminė Kuprius.

— Na, kur aš tave tokį nevykėlį dabar dėsiu? Į kurį dalinį bepaskirsiu?

Abudu susimąstė, lyg sunkiausią uždavinį spręsdami. Galų gale Petras sumojo:

— Tu sekiosi paskui mane: nešiosi baudų knygą ir užrašinėsi pabaudas, kai aš paliepsiu.

— Klausau! — visai kariškai atsakė Kuprius. Petras nusišypsojo.

Prasidėjo mankšta, arba muštras. Į darbą buvo paleista gerklė, kumštis su pirštų krumpliais, plaštakas, batų galai — vienu žodžiu, visa tai, ką Petras patyrė ir išsinešė iš savo pulko ir smarkiųjų visagalių viršilų. Mokomieji kojom ugnį skėlė, prakaitas čiurkšlėmis pylė, o jis vis ragino šaukdamas: "Koją tvirčiau! Nelenkti keliuose! Galvas laikykit! Linksmumo daugiau!" Prišoks prie kurio ir tvoja plaštaku: "Sakau, kad linksmiau! Kurčias ar glušas esi?"

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina $5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2729

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 06058
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika
D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antrad. 1—4 popiet, ketvirtad. 5—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
Priimam Master Charge ir VISA korteles.
R. ŠERĖNAS. Tel. 925-9063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmalieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM transliuojamos iš mūsų studijos Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo programa Naujojoje Anglijoje, iš stoties WLYN, 1360 banga AM, veikia sekmadieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryte, perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauką. Be to, komentarai, muzika, dainos, ir Magdutės Pasaką. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreipts į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvę, 502, E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamos "Naujienos", didelis pasirinkimas lietuviškų knygų ir lietuviškų dovanų.

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

★

— Lietuvių Moterų Apšvietos draugijos pusmetinis narių susirinkimas įvyks šeštadienį, birželio 12 d., 1 val. po pietų, 3808 So. Union Ave. Nares prašomos dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Taipgi laikas užsimokėti nario duokles. Po š.o susirinkimo, draugija turės vasaros atostogas. Aptarus klubo reikalus, bus vaišės.

Rožė Didžgalvis, rašt.

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpos klubo pusmetinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 13 d., 1 val. popiet, Anelės Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti, taipgi laikas užsimokėti nario duokles, kad neliktumėte suspenduoti. Po šio susirinkimo, kuris baigsis vaišėmis, klubas turės atostogų. Reikalui esant, kreipkitės į finansų raštininkę B. Žemgulis, tel. 847-2879.

Rožė Didžgalvis, rašt.

— LKVS RAMOVĖS Chicagos skyriaus narių susirinkimas įvyks š. m. birželio mėn. 20 d. 12 val. Jaunimo Centre.

Valdyba

NERVINGUMAS KAI KADA PAVELDĖTA YPATYBĖ

Yra pagrindo manyti, kad nervingumas, per didelis jautrumas yra tėvų perduodami vaikams.

Daryti tyrinėjimai parodė, jog ramaus būdo, nesikarščiavusių ir susivaldyti sugebančių žmonių vaikai pasižymi tomis pačiomis ypatybėmis.

Priešingai, nervuolių, besikeičiančios nuotaikos ir greitai iš pusiausvyros išeinančių tėvų vaikai dažnai būna nervuoti, greitai sujaudinami ir per daug jautrūs.

Kodėl seni žmonės mėgsta žiemos metu sėdėti prie krosnies?

Dėl to, kad jų kūnas pagamina 20 proc. mažiau šilumos, negu jaunystės metais.

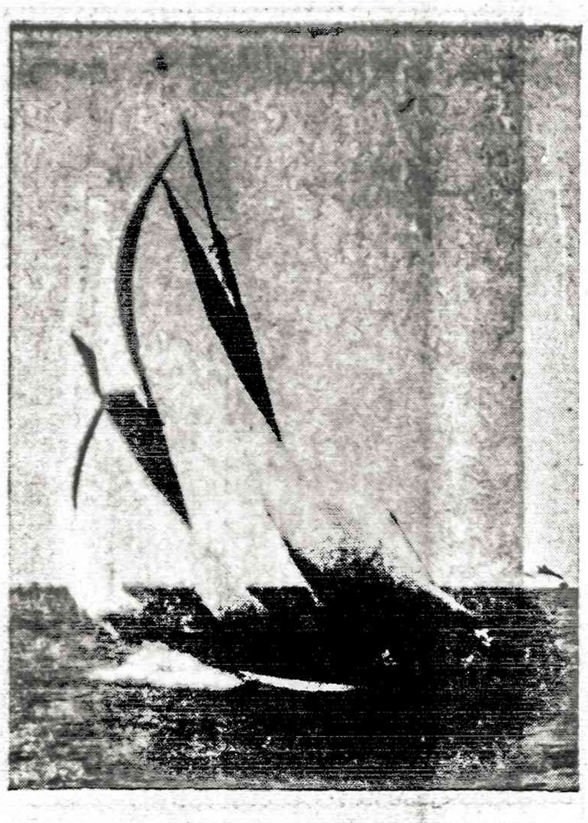

TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMAS

Metinis Tautos Fondo narių suvažiavimas įvyko š.m. gegužės 1 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne, N.Y.

Suvažiavimo proga 8:30 val. ryto Tėvų Pranciškonų koplyčioje Tėvas Leonardas Andriekus atnašavo šv. Mišias Tautos Fondo narių ir darbuotojų intencija. Pats suvažiavimas buvo pradėtas 10:00 ryto.

Suvažiavimą sveikino Lietuvos Generalinis Konsulas A. Simutis, VLIKO pirmininkas Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos vice-pirmininkas T. Blinstrubas. Sudarius komisijas — Mandatams iš p.p. A. Katinienės, J. Pumputienės, J. Zabielskio, ir Nominacijų komisiją iš VLIKO Valdybos atstovo Dr. K. Bobelio, P. Minkūno ir A. Sperausko, — buvo priimtas praėjusio suvažiavimo protokolas ir išklausyti Tautos Fondo pareigūnų pranešimai: Tarybos pirmininko A. Vakselio, Valdybos pirmininko J. Giedraičio, iždininko V. Kulpos, Kanados Atstovybės pirmininko A. Firavičiaus, TF sekretorės M. Noreikienės, VLIKO Valdybos pirmininko Dr. K. Bobelio, Mandatų komisijos — A. Katinienės, ir Nominacijų komisijos — A. Sperausko.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad šiame suvažiavime dalyvavo 30 atstovų ir 4 svečiai, kurie atstovauja 1290 teisėtų balsų. 1981 metais į Tautos Fondą įsijungė 400 naujų narių — aukotojų.

Piniginės apyskaitos parodė, kad 1981 metais Tautos Fondą rėmė aukotojai iš Kanados — $50,000 (kanadietiškų), JAV $49,445.09, Australijos — $9,207.-93, Didž. Britanijos — $2,265 ir kt. Viso 1981 metais gauta $124,-836.59. Tautos Fondo išlaidos 1981 metais buvo $91,249.09.

Taip pat Tautos Fondo yra ugdomas Laisvės Iždas, kurio pagrindinis kapitalas yra neliečiamas. Naudojama tik palūkanos. Laisvės Iždas telkiamas laisvai Lietuvai.

Kanados Tautos Fondo Atstovybės pirmininkas A. Firavičius nurodė, kad atstovybė buvo praplėsta. Gaunamų aukų dydis iš Kanados pralenkia visų kitų kraštų lietuvių proporcingą dosnumą. Kanadoje veikia 20 Tautos Fondo apylinkių.

Tautos Fondo ir autoriaus šeimos finansuotos Dr. J. Pajaujo knygos "Soviet Genocide in Lithuania" pareikalavimas buvo didelis ir po poros mėnesių reikėjo išleisti antrą jos laidą.

Suvažiavimas išrinko naują 1982-1983 metų Tautos Fondo Tarybą iš 15 narių. Naujai išrinkta Taryba pasiskirstė pareigomis: Pirmininkas A. Vakselis, vice-pirmininkai A. Firavičius, J. Giedraitis, L. Grinius, A. Patamsis ir J. Valaitis; sekretorė I. Banaitienė; nariai — J. Audėnas, J. Bobelis, A. Janačienė, A. Markevičius, M. Noreikienė, J. Petrulis, A. Rinkūnas, C. Vilnis.

Taryba sudarė naują Valdybą iš pirmininko J. Giedraičio, iždininko V. Kulpos, finansų sekretorės A. Katinienės, J. Pumputienės; narių—J. Vytuvienės, A. Staknienės ir B. Lukoševičienės. Finansų ir revizijos komisijos ir teisiniai patarėjai paliko tie patys. (Elta)

SUSIRĖMIMAI TARP SIRIJOS IR IZRAELIO

DAMASCUS. — Sirijos karo jėgos pradėjo priešintis Izraeliui dėl pozicijų Libane. Izraelio ginkluotoms pajėgoms pradėjus veržtis į Beka slėnį, Sirijos tankai pastojo kelią izraelitams. Sirijos kariams pavyko sunaikinti kelis Izraelio tankus.

Pirmas susirėmimas tarp Izraelio ir Sirijos karo jėgų įvyko ties Halturos ir Jancoj kaimais, kai abiejų valstybių tankai susidūrė. Kitas susirėmimas įvyko Jezin srityje, apie 12 mylių nuo Sidono.

Papildomas pranešimas sako, kad pirmame susirėmime su izraelitais buvo nušautas vienas Sirijos karininkas ir 4 kareiviai.

● Ko sau nenori, ir kitam nelinkėk.

● Menkam žmogui visi vėjai yra skaudūs.

GORDON
Funeral Home and Cremation Service
Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344
1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME
1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245
TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikštės automobiliams pastatyti

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANSO PATARNAVIMAS
IR
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4418

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLympic 2-1991

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 3-3472

About the House

Sylvia K. Lowe, N.H.F.L.

Sylvia K. Lowe, a member of the National Home Fashions League, is Floor Fashion Specialist, GAF Corporation.

The 'Great Room' Latest Trend In Interiors

Walls between rooms in the home began to disappear in the early 1950's when the so-called "open floor plan" in interiors enjoyed great popularity. An acceleration of home building was caused by returning veterans of World War II.

The desire for something different from the two-story homes many servicemen had left when they went off to war turned the new "ranch-style" houses into a trend. Climbing stairs became passe as all-one-level living was embraced by new families coping with the post-war baby boom.

Now as we enter the energy-conscious 1980's, the open floor plan reappears, looking fresh and new. However, this time it bears a different name. It is called "the great room" which incorporates living, dining and food preparation activities into one huge space.

The spacious "great room" shown here features an eclectic group of contemporary furnishings. The open-plan concept is further enhanced by joining the kitchen visually with the living and dining areas through the use of the same elegant brick-pattern floor covering. It is GAF's handsome sheet vinyl in the "Newburgh Brick" pattern in White.

This GAFSTAR Softred floor has an easy-care no-wax surface. The deeply textured pattern has the look of real brick, yet retains its natural shine with little maintenance. The Cush-Cor foam interlayer provides comfort, warmth and noise reduction. Available in 9' and 12' widths at your nearest home improvement center or building supply dealer.

MEDICAL FACTS
WHAT IS THE FASTEST GROWING HEALTH CARE PROFESSION - AND WHY?

PAVERGTOJE LIETUVOJE

ORDINAS JONUI AVIŽIUI

Gegužės 14 d. prez. Brežnevo įsaku "už nuopelnus vystant tarybinę literatūrą" gimimo 60-tųjų metinių proga, rašytojas Jonas Avyžius apdovanotas Tautų draugystės ordinu.

REMONTUOS TRAKTORIUS

Garliavoje pradėta traktorių remonto dirbtuvės statyba. Naujoje įmonėje, kai bus pastatyta, bus remontuojamos traktorių važiuoklės. Numatoma čia suremontuoti visų respublikos ūkių galingųjų traktorių važiuokles, 4000 per metus.

NAMAI SU KIAURAIS LANGAIS

Vilniaus gyventoja O. Kalasauskaitė rašo Tiesos redakcijai:

—Iš namo išsikėlė gyventojai. Tą namą turėjo nugriauti, nes netoliese — naujos statybos. Po kelių dienų tuščias, apmiręs namas tarsi atgimė: ėmė pokšėti, kaukšėti kirviai, zyzti pjūklai. Nešė, tempė kas lango rėmą, kas duris, kas lentgalį. Po kelių savaičių buvusių butų vietoje žiojėjo išlaupytomis lubomis ir grindimis, išpjautais langų rėmais namo griaučiai. Ir kone ligi lubų — šiukšlės, šiukšlės . . . jų iš dangaus neprisnigo. Tiek jų ir išsikeldami žmonės nepajėgė palikti. Jas gretimų namų gyventojai supylė, sunešė, suvilko. Ši apleistą kampelį pamėgo valkataujantys šunys, katės.

Vieną naktį ten įsiplieskė ugnis, ir ligi ryto iš buvusio namo liko vien pelenų krūva.

Dabar ten seniai viskas su žeme sulyginta, šalia stiebiasi grakštus baltamūris. Nebūčiau viso to prisiminusi, bet visiškai neseniai teko eiti Stiklių gatve. Išvydau tą patį vaizdą. Tik šikart išdaužytais langais, išlaužytomis durimis žiovėjo ne vienas, o keletas namų, pilnų šiukšlių.

Ar nevertėtų pasirūpinti, kad namai, iš kurių išsikėlė gyventojai ir kuriuos ruošiamasi remontuoti arba nugriauti, būtų aptverta tvora, užkalami langai ir durys?

ARCHITEKTŲ VEIKLA

Gegužės 13 d. Vilniuje vyko Architektų sąjungos Trakų miesto teritorijos plėtimo aptarimas. Architektė M. Purvinienė apžvelgė Trakų miesto plėtimo kryptis ir pasiūlė koreguoti miesto generalinį planą, formuojant Trakus kaip turizmo centrą ir trumpalaikio poilsio vietą.

Architektų sąjunga aptarė taip pat Vilniaus geležinkelio stoties aikštės ir rajono išplanavimo projektą. To projekto vykdymas užtrunka ilgai, nes yra įvelta daugiau suinteresuotų instancijų.

Išvažiuojamojoje sesijoje Kaune architektai diskutavo Kauno paveikslų galerijos projektą, kurį paruošė arch. E. Miliūnas, K. Kiseliūs. S. Juškys ir V. Strazdas. Posėdžiui pirmininkavęs G. Baravykas pažymėjo, kad visi teigiamai įvertino svarstomą projektą.

SURADO PO 40 METŲ

Kasant Antalieptės apylinkės Paduščio kaime vandentiekio trasą, rasti dvidešimties sovietų karių, žuvusių paskutinio karo metu, palaikai, granata peršautas šalmas, kareiviškas kastuvėlis ir kiti daiktai.

Pernai Stočiūnų kalvoje melioratoriai iškasė 18 sovietų karių palaikų. Kartu buvo rastas butelyje paslėptas lapelis su užrašu.

JEI GERAI PRIŽIŪRĖSI

Iš asmeninio pagalbinio ūkio pagal sutartis kasmet parduodu keletą tūkstančių litrų pieno, nupeniu veršį bent iki 400 kg svorio. Parduodu taip pat iki 2000 kiaušinių, apie toną obuolių, 250 kg uogų.

Mat prisiauginu sodybiniame sklype nemažai bulvių, mėžių. Dešimt arų skiriu daugiamečėms žolėms. Tinkamai prižiūrėdamas ir patręšdamas, šienauju tris kartus, sudedu maždaug pusantros tonos šieno. Daugiau pašarų ir kito gero galėtų prisiauginti visi kolūkiečiai.

Žinoma, arkliais, galėtų geriau padėti ūkis, o vietinės pramonės įmonės gaminti daugiau asmeniniam ūkiui reikalingo inventoriaus, įnagių. Praverstų nedidelis purkštuvas. Ir įnagių kokybė galėtų būti geresnė.

V. Čepliejus

Raseinių rajonas,
"Aušros" kolūkis

CICERO

Sovietų Rusijos daromas lietuvių tautos naikinimas bus minimas Ciceroje birželio mėn. 13 d.

10 val. 30 min. pamaldose giedos, muziko Antano Skridulio vadovaujamas, parapijos choras ir viešnia Aldona Pankienė.

Po sumos, Akademija parapijos salėje 1500 So. 49 Court. JAV ir Lietuvos himnus sugiedos Aldona Pankienė, pianinu pritariant Bronei Variakojienei. Pagrindinę kalbą pasakys inž. Antanas Rudis. Aldona Pankienė, akompanuojant muz. M. Motekaičiui, padainuos — Paskutinis Birželis, Sielvartas, Patekėk Aušrelė ir Gimtinė. Bus rodomos genocido vaizdų skaidrės ir joms pritaikyti Bronės Variakojienės žodžiai. Pabaigoje, visi dalyviai sugiedos Lietuva Brangi.

Pasibaigus programai, Irenai Pranskevičienei vadovaujant, bus paruošti užkandžiai.

Cicero jūrų kuopos "Klaipėda" šauliai vasarinėmis uniformomis birželio 13 d. 10 val. renkasi į parapijos salę dalyvauti pamaldose ir minėjime.

Stepas Paulauskas

APIE LIETUVIŲ OPERĄ

Mėnesinio žurnalo "Opera Scene" gegužės mėn. numeryje yra patalpintas Roy Fisher straipsnis apie C. M. von Weber operą "Der Freischutz" (Taiklusis šaulys). Straipsnyje paminėta, jog šią operą Chicagoje pastatė vienintelė JAV-se tikrai profesionali etninė operos kompanija — Lietuvių Opera — šių metų kovo 6, 7 ir 13 dienomis Marijos Aukšt. mokyklos auditorijoje.

Paminėtas šios operos į lietuvių kalbą vertėjas S. Santvaras, dirigentai — A. Vasaitis ir R. Kaminskas, choreografė V. Karosaitė, solistai: D. Stankaitytė, A. Simonaitytė-Gaižiūnienė, J. Vaznelis, S. Vicik, o taip pat B. Prapuolenis, J. Kelečius, G. Straukas, A. Buntinaitė, E. Rukštelytė, R. Pakštaitė ir kt.

Sekančiame žurnalo numeryje žadama parašyti apie Lietuvių Operą plačiau.

— ej

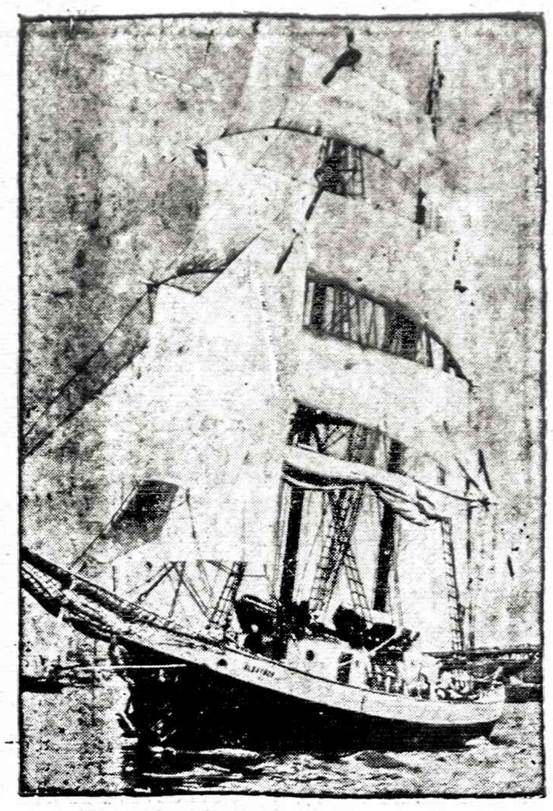

TRUMPAI

★

— **Inž. Antanas Rudis,** ilgus metus buvęs ALTos Centro valdybos pirmininkas, pasakys pagrindinę kalbą birželio 13 dieną Ciceroje, parapijos salėje, minint Sovietų Rusijos daromą lietuvių tautos naikinimą.

— SLA 134-tos Moterų kuopos susirinkimas įvyks šeštadienį, birželio 12 d., 12 val., Chicago Savings bendrovės paltapose, 6201 S. Western Ave. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Valdyba

PRANCŪZAI TIKRINA SUN M. MOON PINIGUS

PARYŽIUS. — Prancūzų prokuratūra antradienį patikrino P. Korėjos "dvasiškio" Sun M. Moon 45 bažnyčių pajamas ir išlaidas Paryžiuje. Prancūzų teismo organai nori nustatyti, ar Sun Moon ten nedaro piniginių kombinacijų, kaip jis jas darė Amerikoje.

Prancūzai susirūpino Sun M. Moon atskaitomybe, kai vienos pasiturinčios mergaitės tėvai kreipėsi į teismą, kad jų duktė būtų atskirta nuo Sun M. Moon "visų tikėjimų vienybės".

Mergaitė buvo tapusi fanatike, o Sun Moon labiausiai rūpinosi jos pinigais. Teismas įsakė mergaitei grįžti pas tėvus ir pradėjo tyrinėti Sun Moon bažnyčių pajamas.

— Sovietų kareiviai ir helikopteriai išvijo afganistaniečius kovotojus iš Panšir slėnio, kuriuo rusai negalėdavo pravažiuoti.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje.

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina $5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

● Gyvulys — nebylys, niekam nepasiskųs.

JAU ATSPAUSDINTA
J. KLAUSEIKIO KNYGA
BRONIO RAILOS
NUSIBASTYMAI
102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina —$3, persiuntimas paštu — $1.
KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.
Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą, arba rašant tokiu adresu:
Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKŠOS
619 puslapių, kietų viršelių knyga
KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka
KAINA — $17. (Persiuntimui pridėti $1)
Siųsti čekį:
Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI
Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.
Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą $8.00
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais $4.00
Minkštais viršeliais, tik $3.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik $2.00
Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridedant $1 persiuntimo išlaidoms.
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS.
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke. $39,500. Savininkas duoda paskolą.
2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas. 72-ros ir Campbell. $39,000.
6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. $17,600 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.
2 sklypai arti vandens. Hot Springs Village.
Skambinti tel. 436-7878
ŠIMAITIS REALTY
2951 West 63rd Street

JOHN GIBAITIS
Advokatų įstaiga
6247 S. Kedzie Ave.
(312) 776-8700

REPAIRS — IN GENERAL
Įvairūs Taisymai
• TUCKPOINTING
• GLASS BLOCK WINDOWS
• CAULKING-WATERPROOFING
Call BRENNAN
448-0092 or 424-6904

PERSONAL
Asmenų ieško
READER & ADVISER
CARD READING
Advice on all problems of life.
If you need help or are worried, she will advise you on all life's affairs — love, marriage, health and happiness. Will also tell you how to succeed in life.
MISS JENA
2746 W. 47th St., Chicago
254-5969

CREDIT PROBLEMS?
RECEIVE A MASTERCARD OR VISA
BANKRUPT, DIVORCED
FREE BROCHURE
Send SASE to D.C.C.
P. O. Box 12408
Ft. Worth, Texas 76116
or call
(817) 735-0280

R N
HOME CARE
NEEDED FOR HOME CARE PATIENTS IN AREA. MUST SPEAK LITHUANIAN & ENGLISH. HOME CARE EXPERIENCE.
CALL:
"NurseCall"
296-0113

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai $120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS
Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY
F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Evergr. Park, Ill.
60642, - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d.
Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629